

অপ্ৰতিবাদৰ কাণ্ড

দ্বিতীয় বছৰ : প্ৰথম সংখ্যা : ফেব্ৰুৱাৰী ১৯৮০ : মূল্য ৫০ পইচা

নতুন বছৰটো আমাৰ বাবে কেনেকৈ আহিল :

নতুন বছৰ। ১৯৮০ চন। ভূমিকম্প। সূৰ্যগ্ৰহণৰ বছৰ। অৱশ্যে অসমীয়া জাতীয় জীৱনৰ নতুন বছৰ নহয়। ইংৰাজী নতুন বছৰ। ইংৰাজে জাপি দি যোৱা নতুন বছৰ। তথাপিও ব্যৱহাৰত পৰি সি আমাৰ জীৱনৰ লগত এক হ'ল। বছৰেই পালন কৰে নৱ বৰ্ষৰ উৎসৱ। বছৰেই পালন কৰে আনন্দত। বছৰেই বিষাদত। বছৰেই পোৱাৰ আনন্দত হ'ল। স্বাগত জনায় নৱ বৰ্ষক। বছৰেই নোপোৱাৰ বিষাদত আশা কৰে 'হাৰ বছৰটোৱে যেন পাৰ্বহৈ যোৱাৰ দৰে দুখৰ কলীয়া ডাৱৰ কঢ়িয়াই নানে।' — কিন্তু এইবাৰ অসমত — অসমীয়া জাতিয়ে নতুন বছৰক ভালকৈয়ে উপভোগ কৰিলে !!

বক্তাজ্ঞান লুইতৰ পাৰঃ— অসমী আইৰ অসমৰ খিলঞ্জীয়া জনগণৰ অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ সংগ্ৰাম। বিদেশীৰ হাতত লবু ৰাঙনা পাবলৈ দিব নোৱাৰি আইক। গণ জাগৰণ। শান্তিপূৰ্ণ। অভূতপূৰ্ব। অসমৰ পৰা সুদূৰত্বৰ ভাৰতৰ কোনোবা প্ৰান্তৰ এম ভি কামাথে লিখিলে— 'Assam is burning., "অসম জ্বলিছে।" — সচ'ায় অসম জ্বলিছে। অৱহেলিত এটা জাতিয়ে বিচাৰিছে উপযুক্ত মৰ্যাদা। খনিজাত, বনজাত, কৃষি-জাত সম্পদেৰে চংকী অসম ভূমিত— অভাৱৰ ত্যাগনা পৰা অসমীয়া সকলে,— নিজৰ ভাষা সংস্কৃতি, জাতীয় সত্তা বিপদাপন্ন হোৱা অসমীয়াই বিচাৰিছে ৰক্ষণ-

তেজাল পতাকা উৰুৱাই আগবাঢ়ি ব'ল ব'ল
হীন হজুৰা খীন ছোৱালী ন-গাভৰুৰ দল
খকত জহা ভোকত দহা পাতলী গুৰুণী
এই অসমীৰ
এই ধৰণীৰ-
মাটিৰে শিপিনী।

—বিষ্ণু ৰাভা

বেক্ষণ। 'চৰকাৰ' যত্ৰ বিকল— এই দায়িত্ব পালন কৰাৰ্ত্ত— সেয়ে আহিল নিৰ্যাতন। লুইতৰ পাৰৰ পাহুৱাল ডেকা খৰ্গেশ্বৰ ... দিলীপ হজুৰীৰ ৰক্তাক্ত মৃতদেহ পৰিল ৰাজপথত। — ইয়াৰ ওপৰেদি গুচি গ'ল— পুলিচ মিলিটেৰীৰ বুট জোতা।

মোৰ চেনেহী অসমী আই
কাৰনো মাটিৰ সানি ধূলি
নাচো বাগে হাঁহি খেলি
ৰং উলাহত হালি জালি
মানৰ জীৱন পায়।।

..... —বিষ্ণু প্ৰসাদ ৰাভা

ইয়াৰ পিচতঃ— উত্তৰ কামৰূপ। য'ত বিদেশী নাগ-ৰিকৰ আড্ডা। — আদিম অধিবাসীসকলৰ কাষে কাষে বিদেশী অনুপ্ৰৱেশকাৰীৰ খোপনি। ব্যস্ত স্বাৰ্থায়েগী, সুবিধাবাদী দলসমূহ, সম্প্ৰদায়সমূহ, ব্যক্তিসমূহ। সুপৰিকল্পিত ভাৱে সংঘাতৰ বীজ সিঁচি দিলে। অশান্তি আৰম্ভ হল। ক্ষুধাৰ জ্বলাত জ্বলি, দিনজুৰি শ্ৰম কৰি ভাত এমুঠি ভালদৰে খাবলৈ নোপোৱা, কাপোৰ এখন ভালদৰে পিন্ধিবলৈ নোপোৱা গাঁৱৰ বুকুলৈ নামি আহিল— অন্ধকাৰ— সান্ধ্য আইন। বাঢ়িবলৈ ধৰিলে অসমীয়ালোকৰ ওপৰত পুলিচী নিৰ্যাতন। দলে দলে ডেকা, বুকু, নাৰালক, কিশোৰক ৰাতি শোৱাৰ পৰা উঠাই লৈ গ'ল— কাৰোবাক উদঙে মুদঙে, কাৰোবাক মাত্ৰ তিয়নী এখনেৰে কাৰোবাক মছজিদৰ মঞ্জিয়াৰ পৰা। লাঠীৰ কোব। পিঠিত তেজৰ চেকুৰা বন্ধালে—। বন্ধ কৰি থলে— অন্ধকাৰ কাৰা-গাৰৰ কুঠৰীত। ইয়াৰ পিচত.....

জয় জোৱান ... জয় কিষণঃ— কবলৈ লাজ লাগে এতিয়া। আমিয়েই গাইছিলো 'জয় জোৱান জয় কিষণ।' বাংলাদেশত পাকিস্তানী সামৰিক বাহিনীৰ (১০ পৃষ্ঠাত চাওক)

মোৰ প্ৰাণতকৈয়ো প্ৰিয় জন্মভূমিৰ ঐতিহাসিক স্মৃতি
আজি থান্‌থান্‌ থান্‌থান্‌ সোঁৱৰণীৰ অভাৱত।
মনত পৰে বাৰে বাৰে
লুপ্তিত কিদৰে মোৰ জন্মভূমি
চক্ৰান্তমূলক সন্ধিৰ ফালত ;
সাম্ৰাজ্যবাদী ইংৰাজৰ হাতত।
স্বাধীনতাৰ বত্ৰিশ বছৰ পিছতো
দিল্লীৰ ৰজাঘৰীয়া শাসনৰ দাৰা
একেই অত্যাচাৰ একেই লুণ্ঠন একেই শোষণ
অব্যাহত আছে আজিও মোৰ জন্মভূমিৰ ওপৰত।
'খাবলৈ নোপোৱাই খাবলৈ পাব'
কোনে শলাগিব অসমৰ এই কীৰ্ত্তি কাহিনী
কোনে শলাগিব সহিষ্ণু অসমীয়া, কোনে আঙুলিয়াই দিব
মিস্পেৰিত, প্ৰাপ্য বঞ্চিত আজিও অসমীয়া জাতি।
হে মোৰ জন্মভূমি অসমী আই, হে মোৰ চুৰ্ভগীয়া
অসমীৰ সন্তান সকল—
দিল্লীৰ ৰজাঘৰীয়া শাসনৰ চক্ৰান্তই আমাক
নচুৱাই আহিছে বহুদিনজুৰি বাদ্ৰাজীৰ ৰূপত,
তবলা বেহেলা অথবা হাতচাপৰিব মোহৰ সন্ধি ভাঙি
শিকলি ছিঙো আহা বাদ্ৰাজী ৰূপৰ। ★

চেতনাৰ প্ৰতিটো দীপ্ত পদক্ষেপতে

ৰবীন বৰুৱা

চেতনাৰ প্ৰতিটো দীপ্ত পদক্ষেপতেই

জন্ম হওক সহস্ৰ ৰণুৱা সন্তান

ধাৰাসাৰ মাতৃৰ চকুলো দেখি

আহত সিংহৰ দৰে গৰজি উঠা

লাচিতৰ দেশৰ সন্তান পুনৰ জন্ম হওক।

পুনৰ জন্ম হওক। পুনৰ.....

প্ৰসৱ যন্ত্ৰণাত জৰ্জৰিত হলেও

মাতৃত্বৰ গৌৰৱেৰে মুৰ তুলি জননীয়ে

আকৌ এবাৰ দিয়ক জগাই,

“উঠ ৰঙামুৱা ফেঁছজালি দিলে শুবৰ সময় নাই--।”

টোপালকী ৰজাৰ শাসনত

কিমানবাৰ ধৰ্মিতা হ'ল জননী!

কিমান বৰষিল চকুপানী,

সোঁহাত ছিগিল, বাওঁহাত ছিগিল,

ভৰিৰ মঙহো আঁজোৱত গ'ল।

এতিয়া দেহৰ বাকী অংশতো

লুভীয়া চিলনীৰ চকু।

দেহৰ ভাঁজে ভাঁজে এতিয়া বসুন্ধলাৰ বাহ।

অস্তিত্ব হেৰাই যাব ধৰাৰ বেদনাত দেখিছোঁ

মাতৃৰ ধাৰাসাৰ অশ্ৰু প্ৰবাহ। উঠক জাগি.....

জাগি উঠক আজি জীপাল চেতনাৰে

জননীৰ প্ৰতিজন সন্তান।

অস্তিত্বৰ বাবে.....

জননীক জীয়াই তুলি চুখৰ চকুলো মচি দিবলৈ

চেতনাৰ প্ৰতিটো দীপ্ত পদক্ষেপতেই

জন্ম হওক সহস্ৰ ৰণুৱা সন্তান।

জাতীয় অধিকাৰ সম্পৰ্কে

যতীন্দ্ৰ কুমাৰ বৰগোহাঞি

জাতীয় অধিকাৰ সম্পৰ্কে অসমৰ জনসাধাৰণ সচেতন হোৱাৰ কাৰণসমূহ সহজভাষাত আমাৰ জাতীয় অৰ্থনীতি, সমাজ আৰু সংস্কৃতিৰ ওপৰত ক্ৰমাগত ব্যাপক হাৰত পৰা বাহ্যিক হেঁচাৰ লগত নিহিত হৈ আছে।

জাতীয় অৰ্থনৈতিক উপাদানসমূহ ক্ৰমাগত ব্যাপক হাৰত বিদেশী আৰু বহিৰাগতৰ হাতলৈ গৈছে। ভূমি, শিল্প আৰু ব্যৱসায় ক্ৰমে কেন্দ্ৰভূত হৈছে বিদেশী আৰু বহিৰাগতৰ হাতত। ফলত অসমৰ সকলো শ্ৰেণীৰ মানুহৰ ওপৰত আৰ্থিক নিপীড়নৰ হেঁচা পৰিছে। অসমৰ কৃষক, শ্ৰমিক, শিল্পপতি, ব্যৱসায়ী সকলোৱেই নিজৰ বাসভূমিতে নিজে বঞ্চিত হৈ পৰিছে। ভূমিৰ ওপৰত ব্যাপক হাৰত বিদেশী আৰু বহিৰাগতৰ শক্তিশালী আগ্ৰাস চলাত অসমৰ খেতিয়কসকলৰ মান্তো জাতীয় চেতনা বাঢ়িছে। ব্যৱসায় ক্ষেত্ৰত সেইদৰে থলুৱাসকলৰ বিকাশৰ সা-সুবিধা ক্ৰমে নাইকিয়া হৈ পৰিছে আৰু প্ৰতিযোগিতাৰ ফলত নিৰাপত্তাহীন হৈ পৰিছে। শিল্পৰ ক্ষেত্ৰতো একেই অৱস্থা। অসমৰ জাতীয় অৰ্থনীতিয়ে উপনিবেশৰ চৰিত্ৰ বহন কৰিছে বাবেই কৃষক বঞ্চিত হৈছে কৃষিজাত সামগ্ৰীৰ প্ৰাপ্য দৰৰপৰা, বিতাড়িত হৈছে ভূমিৰপৰা; ব্যৱসায়ী আৰু শিল্পপতি বিতাড়িত হৈছে উৎপাদন ক্ষেত্ৰ আৰু বজাৰৰপৰা। উৎপাদিত সামগ্ৰীসমূহ মূলতঃ উপনিবেশিক নিয়ন্ত্ৰণত থকা বাবে বজাৰ দৰো বাঢ়িছে তীব্ৰহাৰত।

ওপৰোক্ত জাতীয় অৰ্থনৈতিক দুৰৱস্থাৰ লগতে বিদেশীৰ অবাধ প্ৰব্ৰজন নিবনুৱা সমস্যা অতি ভয়াবহ কৰি তুলিছে। বিদেশী আৰু বহিৰাগতৰ আৰ্থিক নিয়ন্ত্ৰণৰ ফলত নিয়োগৰ ক্ষেত্ৰত থলুৱা লোক পদে পদে বঞ্চিত হৈছে।

জাতীয় অৰ্থনীতিৰ এই দুৰৱস্থা অতি প্ৰকট ভাবে ধৰাপৰে যদিহে আমি আমাৰ জীৱন ধাৰণৰ মানদণ্ডৰ তথা আন আৰ্থিক মাপ কাঠিৰ কথা আলোচনা কৰো। জনমূৰি আয়ৰ ক্ষেত্ৰত অসমৰ স্থান ১৯৪৮ চনত ভাৰতৰ ভিতৰত দ্বিতীয় আছিল, ১৯৭৫

চনৰ পিচত হ'ল ভাৰতৰ ভিতৰত দ্বাদশ। জনমূৰি বিজুলী শক্তিৰ ব্যৱহাৰ, জনমূৰি সাৰ ব্যৱহাৰ, জনমূৰি তীখাৰ ব্যৱহাৰ অসমত ভাৰতৰ ভিতৰত নিম্নতম। অসমৰ গাওঁ অঞ্চলৰ শতকৰা ৯০ ভাগ মানুহৰে জীৱন ধাৰণৰ মানদণ্ড অতি নিম্নথাপৰ। ইয়াৰ বিপৰীতে অসমে উৎপাদন কৰে ভাৰতৰ প্ৰায় দুই তৃতীয়াংশ চাহ, দুই চতুৰ্থাংশ পেট্ৰলিয়াম, এক চতুৰ্থাংশ মৰাপাট, দুই চতুৰ্থাংশ প্লাইউদ আৰু কাঠ। এই বিচাৰত অসম হ'ব লাগিছিল ভাৰতৰ ভিতৰত উন্নত কিন্তু উপনিবেশিক আৰ্থিক শোষণৰ ফলত ইয়াৰ সকলো সম্পদ ব্যাপকভাবে বাহিৰলৈ যায়; সেয়ে ভাৰতৰ ভিতৰত চহকী হওক চাৰি ভাৰতৰ ভিতৰত দৰিদ্ৰতাহে অসম পৰিণত হৈছে।

জাতীয় অৰ্থনীতিৰ দুৰৱস্থাৰ লগে লগে বিদেশী আৰু বহিৰাগতৰ অবাধ আৰু ব্যাপক প্ৰব্ৰজনে অসমৰ ৰাইজৰ সামাজিক চৰিত্ৰও সলনি কৰি দিয়াৰ ভয়ে দেখা দিছে।

ভাষা-সংস্কৃতিৰ ওপৰতো ক্ৰমাগত অধিকহাৰত পৰা হেঁচাৰ ফলত থলুৱা সংস্কৃতি বিপন্ন হৈছে। ভাষিকভাবে অসমৰ ৰাইজ বিলুপ্ত হোৱাৰ ভয়ে দেখা দিছে।

ৰাজনৈতিক ক্ষেত্ৰতো জাতীয় স্বাৰ্থৰ বিপৰীতে এক পৰজীৱী ৰাজনৈতিক ব্যৱস্থা গঢ় লোৱা দেখা গৈছে। সংখ্যাৰ শক্তিৰে থলুৱা স্বাৰ্থ ক্ষতিগ্ৰস্ত কৰিব পৰা ৰাজনীতিয়ে ইয়াত গা কৰিছে।

এই অৱস্থাত অসমৰ ৰাইজৰ জাতীয় আন্দোলনক যিসকলে প্ৰতিক্ৰিয়াশীল আৰু সংকীৰ্ণ বুলি অভিহিত কৰিছে তেওঁলোক হয় ৰাজনৈতিক ভাবে বিদেশীৰ চৰ নহলেবা মুৰ্খ। জাতীয় অধিকাৰ প্ৰতিষ্ঠাৰ বাবে অসমৰ সকলো শ্ৰেণীৰ জনসাধাৰণে তীব্ৰ আন্দোলন গঢ়ি তোলাৰ যোগেদি এনে অপপ্ৰচাৰৰ উত্তৰ দিয়া উচিত তথা বৰ্তমানৰ অন্যায়, শোষণ ভিত্তিক ব্যৱস্থাৰ অৱসান ঘটাই অসমৰ জাতীয় বিকাশৰ ভিত্তি গঢ়ি তোলা উচিত।

নগালেও। নগা বুলি কলেই আমাৰ মনলৈ আহে কিছুমান বিদ্রোহী মানুহৰ কথা। যি বিলাক মানুহে আজিও নিজকে ভাৰতীয় বুলি নকলে। যি নিজকে কয়—“নগা নগাই” আমি নগা’ ভাৰতীয় নহয়।—হাড়ে-হিমজুৰে লগা স্বাধীনতা—প্ৰেম। ইয়াৰ বাবেই শ-শ যুৱকৰ-শ-শ মুক্তিকামী নগাৰ বক্তৰে নগাভূমি প্লাবিত হৈছে “ভাৰত”ৰ তথাকথিত স্বাধীনতাৰ পিছতো। অহিংস নীতিত বিশ্বাসী গান্ধীবাদী ভাৰত চৰকাৰে তেওঁলোকৰ ‘অহিংস নীতিৰে’(!) দমন কৰি ৰাখিছে এটা ক্ষুদ্ৰজাতিক।

ভাৰত এখন গণতান্ত্ৰিক যুক্তৰাজ্য। এখন যুক্তৰাজ্যত প্ৰকৃততে কি হ’ব লাগে? ইয়াৰ অন্তৰ্গত ৰাজ্যবোৰে স্বেচ্ছাকৃত ভাৱে—ইয়াত যোগদান কৰিব লাগে কিন্তু ফাকো জোৰ জুলুম কৰি যুক্তৰাজ্যৰ অংগ কৰিলে ই যুক্তৰাজ্য নহৈ উপনিবেশহে হ’বগৈ।—কিছুমান সমালোচকে’ তথাকথিত সৰ্বভাৰতীয়’ ৰাজনীতিবিদে, নগাসকলক বিচ্ছিন্নতাবাদী শক্তি আৰু ইয়াক বিদেশী মিছনেৰী বা অন্য বিদেশী শক্তিৰ দ্বাৰা পৰিচালনা কৰি থকা হৈছে বুলি সমালোচনা কৰে।—এইশ্ৰেণীৰ সমালোচক সকলে আচল প্ৰশ্নটোৰ পৰা এৰাই যায় আৰু চালে বেৰে কোবাই জনসাধাৰণক ভুল ভাৱে পৰিচালিত কৰে। কাৰণ তেওঁলোকে জাতিসমূহৰ স্বাধীনতাৰ আকাংক্ষা তথা আত্মনিয়ন্ত্ৰণৰ দাবীক সম্পূৰ্ণ উলংঘা কৰে।—এইধৰণৰ আলোচনা বা সমালোচনাই ঐতিহাসিক সত্যতাক উলংঘা কৰে।

ঐতিহাসিক ভাৱে নগা সকল আছিল স্বাধীন জাতি। নগাসকল তথা সমগ্ৰ উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলটোৱেই ‘ভাৰতীয়ত্ব’ৰ বাহিৰত আছিল। নগাসকলক অতীতৰে পৰা কাষৰীয়া অসমীয়া সকলেই বেছিকৈ জ্ঞানিছিল বুলিব পাৰি। ত্ৰয়োদশ শতাব্দীত আহোম সকলে ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাত ৰাজ্য বিস্তাৰ কৰোঁতে নেফাৰ পাটকাই আৰু টিৰাপ ডিভিজনৰ নগাভূমিৰ মাজেদিয়েই অসমত প্ৰবেশ কৰিছিল আৰু এই পথেৰেই আমাৰ আত্মীয় কুটুম্বৰ লগত যোগাযোগ ৰাখিব লগা হৈছিল।” (Ahom tribal relation L. Devi পৃঃ ২১)

ইয়াৰপৰা বুজিব পাৰি যে অসম আৰু নগালেণ্ডৰ মাজত নিশ্চয় এটা ভাল সহন্ধ বিৰাজ কৰিছিল। কাৰণ এটা ভাল সহন্ধৰ অবিহনে ইয়াৰ মাজেৰে যোগাযোগৰ ব্যৱস্থা হোৱাটো অসম্ভৱ। অৱশ্যে কেতিয়াবা কেতিয়াবা সীমান্তত মাজে মাজে কৰা উৎপাতৰ বাবে নগাসকলৰ বিৰুদ্ধে আহোম ৰজাই কেইবাবাৰো শাস্তিমূলক অভিযান চলাইছিল আৰু তেওঁলোকক নিয়ন্ত্ৰিত কৰিছিল। কিন্তু সেই সময়ৰ প্ৰতাপী আহোমৰজা সকলে নগাসকলৰ জাতীয়তাবোধ, জনমভূমি-প্ৰীতিৰ উমান পাইছিল আৰু তেওঁলোকৰ আভ্যন্তৰীণ ব্যৱস্থাসমূহত হস্তক্ষেপ কৰিবলৈ বিচৰা নাছিল। শক্তি ভিত্তিক আপোচৰ নীতিৰ ফলতেই আহোম শাসকসকলে নগা সকলৰ পৰা আনুগত্য লাভ কৰিছিল আৰু তাতেই তেওঁলোক সন্তুষ্ট আছিল। ইয়াৰ ফলস্বৰূপে পাহাৰীয়া নগা সকলৰ লগত ভৈয়ামৰ অসমীয়া সকলৰ এক সন্তাৰ গঢ়ি উঠিছিল। আনকি গদাধৰ সিংহ ল’ৰাৰজাৰ উৎপাতত নগাৰাজ্যত লুকাই থাকিবলৈও অসুবিধা হোৱা নাছিল। নগা আৰু অসমীয়া সকলৰ মাজত ব্যৱসায় বাণিজ্যিক সম্পৰ্কও গঢ়ি উঠিছিল। অসমীয়া আৰু নগাৰ মাজত কাপোৰ-কানি, নিমখ, তুলা, হাতীৰ দাঁত, বনৌষধি আদিৰ বিনিময় চলিছিল। (দ্র দিব্য Yososo Yuno ৰ The Rising Nagas)

ইয়াৰ পিছত আছিল বৃটিছ বিলাক। ১৮২৬ চনৰ ইয়াণ্ডাবু সন্ধিৰ জৰিয়তে অসম দখল কৰিলে। কিন্তু অৰ্থনৈতিক লাভ নহ’ব যেন ভাবিয়েই পাহাৰী জাতি সমূহক নিয়ন্ত্ৰণলৈ আনবলৈ বৃটিছে প্ৰথম অৱস্থাত বিবেচনা কৰা নাছিল। কিন্তু সমতল ভূমত আঙ্গামী নগাসকলৰ অনুপ্ৰবেশ বন্ধ কৰিবৰ বাবে ১৮৩৫ চনৰ পৰা ১৮৫১ চনলৈ বৃটিছে দহবাৰ শাস্তিমূলক অভিযান চলাইছিল।

লাহে লাহে বৃটিছে নগাভূমিৰ ওপৰত ৰাজনৈতিক নিয়ন্ত্ৰণ প্ৰতিষ্ঠা কৰিবৰ বাবে ‘আণ্ডৱাই যোৱা’ নীতি গ্ৰহণ কৰিলে আৰু ১৮৭৮ চনৰ ১৪ নবেম্বৰ তাৰিখে কহিমা দখল কৰিলে। ফলত ১৮৮১ চনত নগা পাহাৰ জিলা গঠিত হ’ল।

নগাভূমিত বৃটিছে দখল স্বত্ব প্রতিপন্ন কৰিলে। কিন্তু এই সময়তে এই কথা কোৱা উচিত হব, যে,— বৃটিছে নগালেণ্ডৰ মধ্যাঞ্চলতহে নিয়ন্ত্ৰণ প্রতিষ্ঠা কৰিব পাৰিছিল। বৰ্তমান বাৰ্মা আৰু তিব্বতৰ এক বৃহৎ অঞ্চল নগা অধ্যুষিত আৰু তাত বৃটিছ শাসনৰ কোনো ধৰণৰ দখলি স্বত্ব প্রতিপন্ন কৰিব পৰা নাছিল। এই সময়তে নগাভূমি আৰু নগালোকে গৰিষ্ঠ সংখ্যাৰে বসবাস কৰা অঞ্চলটোৰ বিষয়ে জনাটো প্ৰয়োজন। বৰ্তমান নগালেণ্ডৰ আয়তন ১৬৪৮৮ বৰ্গ কিলো মিটাৰ আৰু ১৩°২০' পূৱ আৰু ১৫°১৫' পূৱ দ্ৰাঘিমাৰ মাজত অৱস্থিত। কিন্তু নগা সকল ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ পৰা ব্ৰহ্মৰ চিন্দু ইন উপত্যকা পৰ্যন্ত বিস্তৃত হৈ আছে। নগা অধ্যুষিত বেছিভাগ অঞ্চলেই বৰ্তমান ব্ৰহ্মদেশৰ অধীনত। এটা জাতিক এটা বৃহৎ অঞ্চলক দুখন দেশে ভাগা-ভাগি কৰি লৈছে। ভাৰতৰ ভিতৰত নগাসকলৰ জনসংখ্যা ৫ লাখ ১৬ হাজাৰ আৰু ব্ৰহ্মদেশত ৫ লাখতকৈ কিছু বেছি। এই 'ভাগাভাগি' কৰি লোৱা ব্যৱস্থাটো বৃটিছ সকলেই কৰা। কিন্তু অতি দুখৰ বিষয় যে বৃটিছে তথাকথিত স্বাধীনতা দি উপনিবেশ খন এৰি যোৱাৰ পিছত স্বাধীন ভাৰত চৰকাৰে ইয়াৰ কোনো ব্যৱস্থা নললে। ভাৰত, চীন আৰু বাৰ্মাৰ বিভিন্ন ঠাইত নগাসকলক ভাগ ভাগ কৰি ৰাখি তেওঁলোকৰ ইচ্ছাৰ বিৰুদ্ধে সীমাস্তত বিধি নিষেধ সৃষ্টি কৰি বৃটিছে প্ৰতিবেশী সকলৰ লগত নগাৰ বিৰোধৰ সৃষ্টি কৰিছিল আৰু এই বিৰোধেই বৰ্তমানৰ ভাৰত চৰকাৰে পৰোক্ষভাৱে বা প্ৰত্যক্ষ ভাৱে উদ্‌গনি দি আছে।

নগাসকলৰ বিষয়ে কবলৈ থাকোঁতে বহু সমালোচকে নগাসকলক এটা জাতি বুলি কবলৈ টান পায়। তেওঁলোকৰ মতে নগাবিলাক ১৪টা গোষ্ঠীত বিভক্ত আৰু আনহে নালাগে তেওঁলোকৰ ভাষাও সম্পূৰ্ণ অমিল। দুটা গোষ্ঠীৰ মাজত 'নাগামিজ' বা ইংৰাজী মাধ্যমেৰেহে তেওঁলোকে কথা-বাৰ্তা চলায় আৰু পৰস্পৰ গোষ্ঠীবোৰ প্ৰায়েই শত্ৰু ভাৱাপন্ন গতিকে তেওঁলোকৰ মতে নগা জাতীয়তাবাদৰ কোনো ভিত্তি নাই।

আজি নিশ্চয় এনেধৰণৰ যুক্তি কোনেও মানি নলয়।

কাৰণ নগাসকলৰ দীৰ্ঘদিনীয়া সংগ্ৰামে ইয়াক অসত্য বুলি প্ৰতিপন্ন কৰিছে। তেওঁলোকৰ দীৰ্ঘদিনীয়া সংগ্ৰামে তেওঁলোকৰ মাজত সু সংবদ্ধতা আৰু জাতীয় ঐক্যবোধৰ জন্ম দিছে। এই ক্ষেত্ৰত নেভিল মেক্সৱেল কৈছে : "তেওঁলোকৰ সামাজিক সংগঠন হৈছে গোষ্ঠী ভিত্তিক আনকি ভাৰতীয় উপমহাদেশৰ মান অনুসাৰেও তেওঁলোকক বহুসময়ত আদিম মানুহ হিচাবে গণ্য কৰা হয়, কিন্তু সেইটো তথ্য বিকৃতি মাত্ৰ। শিক্ষা, গ্ৰামীন স্বায়ত্ত শাসন, গণতন্ত্ৰৰ মানদণ্ডৰ বিচাৰত আধুনিকীকৰণ, মন্ত্ৰপাতি আৰু সংগঠনৰ দ্ৰুত গ্ৰহণ যোগ্যতাৰ বিচাৰত তেওঁলোক অলপো পিচপৰা নহয়। তেওঁলোকৰ ৰাজনৈতিক নেতৃত্ব পৰিপক্ক আৰু তেওঁলোকৰ জাতীয় সত্ত্বাৰ অনুভূতি উপমহাদেশৰ জনসমষ্টি সমূহৰ দৰেই শক্তিশালী, সম্ভৱতঃ অধিকাংশতকৈ বেছি শক্তিশালী— (Indian and Nagas—Nevil Maxwell / Maxwell Minority Rights Group Report No. 17)

১৯৪৭ চনৰ ১৫ আগষ্টত সমগ্ৰ উপমহাদেশখনত শাসন ক্ষমতাৰ হস্তান্তৰৰ ঘটনাৰ লগে লগে নগাসকলেও বৃটিছৰ শাসনৰ পৰা মুক্তি পালে। কিন্তু এই মুক্তি কেনেধৰণৰ? নগাসকলৰ মতে বৃটিছৰ শাসনৰ তলত থকা আৰু ভাৰতৰ শাসনৰ তলত থকা তেওঁলোকৰ বাবে একে কথা। তেওঁলোকে সম্পূৰ্ণ মুক্ত হ'বহে বিচাৰে। ১৯২১ চনতেই নগা সংঘই (নগা ক্লাব নগাসকলৰ মতভেদ ঐক্যবদ্ধ কৰাৰ প্ৰথম সাংগঠনিক পদক্ষেপ স্থাপিত ১৯০৮ চনত।) ছাইমন কমিচনৰ আগত স্মাৰক লিপি দাঙি ধৰিছিল "আপোনালোকেই (বৃটিছসকলে) কেৱল আমাক জয় কৰিব পাৰিছে আৰু আপোনালোক গুচি গলেও আমাক আগৰ অৱস্থাত এৰি যোৱা উচিত।" ভাৰতীয় শাসনৰ বিৰুদ্ধে তেওঁলোকে এই স্মাৰক লিপিৰ উপসংহাৰত লিখিছিল : "যি 'নজে আমাক কোনো দিনেই জয় কৰিব পৰা নাই আৰু' যাৰ দ্বাৰা আমি কেতিয়াও পদানত হোৱা নাই, তেওঁলোকৰ হাতত আমাক তুলিদিয়াটো অনুচিত, বৰঞ্চ অতীতৰ দৰেই আমাৰ সম্পৰ্কে আমাকেই সিদ্ধান্ত লবলৈ দিয়ক।" (A brief historical account

ইয়াৰ পিছত ১৯৪৬ চনত নগা জাতীয় কাউন্সিল গঠিত হয় আৰু এই কাউন্সিলেই নগালেণ্ডৰ প্ৰথম বাৰ্জনৈতিক সংগঠন। ইয়াত মুঠ সদস্য আছিল ২৯ জন। এই কাউন্সিলেই নগা জাতীয়তাবাদক সুসংগঠিত কৰি তুলিছিল। ইয়াৰ সদস্যসকল বিভিন্ন নগা জনগোষ্ঠীৰ প্ৰতিনিধি আছিল আৰু তেওঁলোকৰ অধিকাংশই আছিল সুশিক্ষিত। এই কাউন্সিলৰ অন্যতম প্ৰাথমিক কাম আছিল নগাসকলৰ আত্মনিয়ন্ত্ৰণ অৰ্জনৰ বাবে আহ্বান জনোৱা। ১৯৪৬ চনৰ ৬ ডিচেম্বৰত কহিমাৰ কাউন্সিলৰ সম্পাদকে ঘোষণা কৰিছিল “কাউন্সিল সমস্ত নগা গোষ্ঠীৰ ঐক্য আৰু স্বাধীনতাৰ পক্ষে।নিজৰ দেশত আমি নিজেই শাসন প্ৰতিষ্ঠা কৰিম। কিন্তু বৃহৎ বিষয়বোৰত আমি ভাৰতৰ লগত সম্পৰ্ক ৰাখিম। ইয়াৰ বাবে আমি যুক্তি লাগিব,। ইয়াক অৰ্জন কৰিবই লাগিব আৰু সৰ্তক সৃষ্টি ৰখা হ’ব।” (The rising Nagas—পৃঃ ১৬৫) দেখা যায় প্ৰথম অৱস্থাত নগাসকলে পূৰ্ণ স্বাধীনতাৰ দাবী তোলা নাছিল আৰু আঞ্চলিক স্বায়ত্ত্ব শাসনতেই হয়তো তেওঁলোক সন্তুষ্ট হ’লহেঁতেন। (The rising Nagas—পৃঃ ১৬৬-১৬৮)

কিন্তু নগাসকলে তথা কাউন্সিলে নগা ৰাষ্ট্ৰৰ দাবী শক্তিশালী কৰি তুলিলে আৰু ফিজোৰ নেতৃত্বত ই বেছি শক্তিশালী হ’ল। কাউন্সিলে দাবী তুলিছিল যে প্ৰথম দহবছৰ ভাৰত ইউনিয়ন অভিভাৱক ৰাষ্ট্ৰ হিচাপে থাকিব পাৰে। কিন্তু দহবছৰৰ পিছত নগালেণ্ডে পূৰ্ণ স্বাধীনতা লাভ কৰিব। কিন্তু ভাৰতৰ নেতৃত্বই ইয়াক মানি লোৱা নাছিল। মাত্ৰ মাহাত্মা গান্ধীয়েহে ১৯৪৭ চনৰ জুলাই মাহত ফিজোক আশ্বাস দিছিল যে নগাসকলৰ বিৰুদ্ধে কেতিয়াও শক্তি প্ৰয়োগ কৰা নহ’ব আৰু তেওঁলোকে ইচ্ছা কৰিলে ভাৰত ইউনিয়নৰ বাহিৰত থাকিব পাৰে। (Rising Nagas/পৃঃ ১৮২)

কিন্তু ই কাৰ্যত পৰিণত নহল। বিশেষকৈ জৱাহৰলাল নেহৰুৱে এই বিষয়ত কঠোৰ মনোভাৱ গ্ৰহণ কৰিলে। ইফালে আংগামী জাপো ফিজো

কাউন্সিলৰ সভাপতি নিৰ্বাচিত হ’ল আৰু কাউন্সিলৰ সংগ্ৰামে আপোচবিহীন পথ ললে। ১৯৫২ চনৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচন নগালেণ্ডত বয়কট কৰা হ’ল। লগে লগে ভাৰতীয় আইন অমান্য আন্দোলন নগাসকলে আৰম্ভ কৰিলে। নগালেণ্ডৰ কোনো প্ৰকাৰৰ টেক্স ভাৰতৰ চৰকাৰক দিবলৈ অস্বীকাৰ কৰা হ’ল। নেহৰু চৰকাৰে কাউন্সিলৰ ওপৰত ১৯৫৩ চনৰ মধ্যভাগত পুলিচী নিৰ্যাতন আৰু দমনমূলক নীতি গ্ৰহণ কৰিলে। ফলত নগালেণ্ডৰ সংগ্ৰামে সশস্ত্ৰ সংগ্ৰামৰ ৰূপ ললে। কাউন্সিলৰ সমগ্ৰ নেতৃত্বই আত্মগোপন কৰিলে। ইয়াৰ পিছত ১৯৫৬ চনৰ মাৰ্চত নগা ফেডাৰেল চৰকাৰ গঠিত হ’ল। এফালে ভাৰত চৰকাৰ আনফালে নগা ফেডাৰেল চৰকাৰে সমান্তৰাল ভাৱে কাম-কাজ আৰম্ভ কৰিলে। ভাৰত চৰকাৰে ফেডাৰেল চৰকাৰৰ কাম-কাজত বাধা দিবলৈ আৰু নগাসকলৰ মাজত বিভেদৰ সৃষ্টি কৰিবৰ বাবে ইমকংলিৰা আণ্ডাৰ নেতৃত্বত কিছু ক্ষুদ্ৰজাত নগাক ভাৰত চৰকাৰে হাত কৰিলে ইয়াকে কৰিবলৈ প্ৰথমে ‘নগা হিলচ টুৱেনচাং এলেকা’ গঢ়া হ’ল আৰু ইয়াক প্ৰত্যক্ষভাৱে কেন্দ্ৰৰ শাসনলৈ অনা হ’ল। ইয়াৰ পিছত ১৯৬৩ চনত অসমৰ বুকুৰ পৰা সম্পূৰ্ণ বিচ্ছিন্ন কৰি নগালেণ্ড ৰাজ্য গঠন কৰা হ’ল। কিন্তু ফিজোৰ নেতৃত্বাধীন ফেডাৰেল চৰকাৰে ইয়াক সমৰ্থন কৰা নাছিল। তেওঁলোকে ইয়াক নগাসকলৰ মাজত বিভেদ সৃষ্টিৰ বাবে ভাৰত চৰকাৰৰ কুঃচক্ৰান্ত বুলি অভিহিত কৰিছিল আৰু সংগ্ৰাম তীব্ৰতৰ কৰি তোলাৰ সংকল্প লৈছিল।

স্বাধীন ভাৰতৰ বুৰঞ্জীত দীৰ্ঘদিনীয়া সংগ্ৰামৰ ঐতিহ্যৰ সৃষ্টি কৰি নগালেণ্ডত বিদ্রোহৰ জুই এতিয়াও নুমুৱা নাই আৰু আত্মনিয়ন্ত্ৰণৰ দাবী পূৰ্ণ নোহোৱা পৰ্যন্ত এই জুই যে নুমুৰ তাক কেতিয়াও আশা কৰিব নোৱাৰি। সংগামী জাপো ফিজো এতিয়াও আণ্ডাৰগ্ৰাউণ্ড নগা জাতীয় কাউন্সিলৰ অধিনায়ক নেতা। ১৯৫৭ চনতে ভাৰতৰ আতঁৰত থাকি এটা বিদ্রোহীদলৰ নেতৃত্ব বজাই ৰখাটো কম কথা নহয় আৰু ই নিশ্চয় বিদ্রোহীসকলৰ ঐক্যতাৰ কথাৰ প্ৰকাশ কৰে। এতিয়াও কেইবাহাজাৰো

অৰহেলিত অসম

[এই শিৰোনামাৰে ভাৰতৰ এখন উল্লেখযোগ্য সাপ্তাহিক বাৰ্তালাচনী "দি ইলাষ্ট্ৰেটেড উইকলী অৱ ইণ্ডিয়া" ত সম্পাদক এম, ভি, কামাথে এটি তাৎপৰ্যপূৰ্ণ প্ৰৱন্ধৰ সহায়ত অসমৰ সাম্প্ৰতিক আন্দোলনক নিৰপেক্ষ দৃষ্টিভঙ্গীৰে অসম সম্পৰ্কে কৰা মন্তব্য কিয়দাংশ ইয়াত দিয়া হৈছে। অসমত চলা আন্দোলন সম্পৰ্কে যেতিয়া পশ্চিমবংগৰ কাকতসমূহে অসমবিৰোধী ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিছে—সেই সময়ত অসমৰ বাহিৰত এজন সাংবাদিকে প্ৰকৃত তথ্যসম্বলিতভাৱে অসমৰ সমস্যাৱলীৰ বিষয়ে নিৰপেক্ষ আলোচনা আগবঢ়োৱাত আমি তেখেতক অভিনন্দন জনাইছো। (সং-প্ৰঃ কঃ)]

বিপ্লবীয়ে কাম-কাজ চলাই আছে। নগালেণ্ডৰ প্ৰত্যেকখন গাঁৱৰ শ-শ যুৱক-যুৱতীয়ে এতিয়াও আত্মগোপন কৰিছে। অস্ত্ৰ-শিক্ষা লৈছে। কিন্তু আচৰিত এয়ে যে চৰকাৰী সৈন্য বা পুলিচে বিপ্লৱীসকলক পঁৱত বিচাৰি হাৰাখুৱি খালেও ধৰিব নোৱাৰে। কোনো নগাই সহায় নকৰে এজন বিদ্ৰোহীক পুলিচৰ হাতত পৰিবলৈ। ই প্ৰমাণ কৰে নগা জনসাধাৰণৰ মাজত বিপ্লৱী সকলৰ উজ্জল ভাৱমূৰ্তিৰ কথা। — এই ভাৱমূৰ্তি নষ্ট কৰিবলৈ আৰু নগালেণ্ড তথা পূৰ্বাঞ্চলৰ মাজত অনৈক্যৰ বীজ সিঁচি দিবলৈ কেন্দ্ৰ চৰকাৰে সদায়েই যত্ন কৰি আহিছে। ১৯৭৯ চনৰ ৫ জানুৱাৰীৰ ঘটনাও তেনে এক ঘটনা। সীমান্তৰ কিছুমান নিৰীহ অসমীয়ক অত্যাচাৰ কৰি বিপ্লৱীসকলৰ কাম বুলি প্ৰচাৰ কৰা হ'ল; যাতে জনসাধাৰণে বিপ্লৱীসকলৰ প্ৰতি বিৰূপ মনোভাৱ লয়। কিন্তু প্ৰকৃততে নগালেণ্ড পুলিচে এই গণ্ডগোলটোৰ সৃষ্টিত সহায় কৰিছিল আৰু ই বৰ্তমান প্ৰমাণিত হৈছে। তৰুণৰি কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে আগতীয়াকৈ ইয়াৰ খবৰ পায়ো প্ৰয়োজনীয় প্ৰতিৰোধৰ ব্যৱস্থা নোলোৱাটো নিশ্চয় প্ৰত্যক্ষভাৱে ইয়াক উদগনি দিয়াৰে পৰিচাৰক। ভাৰত চৰকাৰৰ পৰা মুক্ত নগালেণ্ড সৃষ্টিহে বিপ্লৱীসকলৰ মূল কথা বুলি বিপ্লৱীসকলে প্ৰথমৰে পৰাই ঘোষণা কৰিছে। আত্মগোপন কৰা নগা ফ্ৰেডাৰেল চৰকাৰৰ সংবিধানত

“অসমক যদি অগ্ৰাহ কৰা হয়, তাৰ বাবে এই উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলীৰ ৰাজ্যখনেই যে ক্ষতি হ'ব এনে নহয়, সমগ্ৰ ভাৰতেই তাৰ বাবে লোকচান ভৰিব লাগিব। ভাৰতৰ উৎপাদিত ৫০% পেট্ৰলিয়াম অসমৰ পৰাই সৰবৰাহ কৰা হয় আৰু প্ৰায় সমপৰিমাণৰ চাহপাতো এই ৰাজ্যই যোগান ধৰি আহিছে। অসমত প্ৰচুৰ কাঠ, কয়লা আৰু মৰাপাটৰো উৎপাদন হয়।...

“অসমৰ সমস্যা” বুলি কোনো কথা থাকিব নোৱাৰে; অসমৰ সমস্যা মানেই সমগ্ৰ ভাৰতৰে সমস্যা। ই নিতান্ত ন্যায়সংগত কথা বুলি মই ভাবো।...

কোৱা হৈছে: 'নগালেণ্ড হৈছে জনগণৰ এক সাৰ্বভৌম প্ৰজাতন্ত্ৰ। অনাদি কালৰ পৰাই ই বিদ্যমান। ইয়াৰ ১০০ (এশ) জন টাটাৰ (প্ৰতিনিধি) বিশিষ্ট এটা পাৰ্লামেন্ট থাকিব। ৰাষ্ট্ৰপতি জনসাধাৰণৰ দ্বাৰা নিৰ্বাচিত হ'ব আৰু মন্ত্ৰীসভা গঠিত হ'ব ১৫ জন মন্ত্ৰীক লৈ।' — ইয়াৰ উপৰিও এটা ঘোষণাত কোৱা হৈছে: “জনগণেই সমস্ত ভূমিৰ মালিক। আৰু এই ব্যৱস্থাই ভৱিষ্যতে থাকিব। কোনো ভূমি ৰাজহ নাথাকিব।”

গতিকে দেখা যায় নগা স্বাধীনতা যুদ্ধক সকলে এখন গণতান্ত্ৰিক নগাৰাজ্যৰ আদৰ্শ আগত লৈ কাম-কাজ চলাই গৈছে। কোনোও নাজানে এই সংগঠনৰ শেষ ক'ত। মুক্তিকামী জনগণৰে বিজয় নিশ্চয় সুনিশ্চিত। মুক্তিকামী জনগণক ৰাধা দিব পাৰে—এন শক্তি ক'ত !! এমুঠি ভিয়েটনামবাসীয়ে আমেৰিকাৰ দৰে এক বৃহৎ শক্তিক ওফৰাই পেলোৱাৰ কথা কোনেও নিশ্চয় পাহৰি নাযায়।

ই নিৰ্ভৰ কৰে জনসাধাৰণৰ গৰিষ্ঠ সংখ্যকৰ মতামতৰ ওপৰত। যদি নগা জনসাধাৰণে ভাৰতৰ ভিতৰতে থাকিয়েই নিজৰ সুৰক্ষা সুনিশ্চিত কৰিব পাৰে—তেন্তে নিশ্চয় আন্দোলন পৰিহাৰ কৰিব পাৰে আৰু ঘূৰাই আনিব পাৰে হেৰোৱা শান্তি। কেন্দ্ৰ চৰকাৰৰ মনোভাৱ আৰু ক্ষুদ্ৰ জাতিসত্তা-সমূহৰ বক্ষণাবেক্ষণৰ পৰিবেশৰ ওপৰত ই নিৰ্ভৰশীল।

অৱহেলিত অসম.....

“অসমীয়াসকলক অতীততে কৰ্মবিমুখ আৰু বৰ্তমানে উগ্ৰজাতীয়তাবাদী বুলি দোষাৰোপ কৰিলেই বাস্তৱ সমস্যাৰ সতে মুখামুখি হোৱা নুবুজায়। অসমীয়াসকল স্বভাৱতে শান্তিপ্ৰিয় জাতি; কিন্তু তেওঁলোকেই সোতৰবাৰ মোগল আক্ৰমণ ওফৰাই পঠি-ওৱাৰ কথা গোৱাৰেৰে সোঁৱৰে। অসমীয়াসকলৰ ধাৰণা যে ভাৰতৰ অন্যান্য প্ৰান্তৰ লোকসকলে তেওঁলোকৰ কথা নাভাৱে। ৰাজনৈতিক ক্ষমতা হস্তান্তৰৰ সময়ছোৱাত অসমখনক ‘গ’ গোটত সুমুৱাই পূৰ্ববঙ্গৰ লগত সাঙুৰি কেবিনেট মিছনে দিয়া প্ৰস্তাৱ ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছ মানি লৈছিল। গোপী নাথ বৰদলৈয়ে সেইবাৰ বক্ষা নকৰা হ’লে অসমৰ অস্তিত্বই নাথাকিলহেঁতেন। চীনা আক্ৰমণৰ সময়ত ১৯৬২ চন ২১ নৱেম্বৰৰ দিনা তেতিয়াৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী জৱাহৰলাল নেহৰুৱে আকাশবাণীৰ জৰিয়তে শোক বিহ্বল কঠেৰে অসমক বিদায়বাণী শুনাইছিল। এনে ক্ষোভ অসমৰ ৰাইজে সততে প্ৰকাশ কৰে। তেওঁলোকে এই কথাও পাহৰা নাই যে দেশ বিভাজনৰ বাবে ১৯৪৭ চনৰ ১৫ আগষ্টৰ পৰা ১৯৫০ চনৰ ২৬ জানুৱাৰীলৈকে অসম ভাৰতৰ পৰা বিচ্ছিন্ন হৈ আহিল; পিছত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে ৮৫ কোটি টকা খৰচ কৰি নতুন ৰেলপথ তৈয়াৰ কৰাৰ পিছতহে ভাৰতৰ মূল ভূ-ভাগৰ সৈতে অসমৰ সংযোগ সাধন হয়।

“ভাৰত যদি অখণ্ড হৈয়ে ৰলহেঁতেন, বাংলা-দেশ নামেৰে যদি এখন ইছলামিক ৰাষ্ট্ৰৰ জন্ম নহ’লহেঁতেন তেন্তে এই “অনুপ্ৰৱেশ” ৰাজনৈতিক উদ্দেশ্য প্ৰণোদিত নহয় বুলি নেহৰুৱে কোৱা কথা-ষাৰ মানিব পৰা হ’লহেঁতেন। কিন্তু দুখৰ বিষয় এক মুছলিম ৰাষ্ট্ৰ স্বৰূপে বাংলাদেশে গঢ় লোৱাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত এই সমস্যাটোৱে এক প্ৰকট ৰাজনৈতিক ৰূপ ল’লে; আজি অসমীয়া সকলে ভয় কৰিছে যে অসমলৈ বাংলাদেশৰ মুছলমানসকলৰ অনুপ্ৰবেশে ৰাজ্যখনৰ সামাজিক আৰু জাতিগত বৈশিষ্ট্যসমূহক ক্ৰমান্বয়ে বিলোপ সাধন কৰি অসমক এটা জটিল ৰাজনৈতিক চক্ৰান্তৰ গভীৰতালৈ ঠেলি দিব।...”

“অসমীয়াসকল সঁচাকৈয়ে অতি সুন্দৰলোক; তেওঁলোকৰ আনৰ সমস্যা হৃদয়ঙ্গম কৰাৰ প্ৰচেষ্টা

আছে। মুছলমান বিদ্বেষী বা উগ্ৰজাতীয়তাবাদী বুলিলে তেওঁলোকৰ প্ৰতি অবিচাৰ কৰা হ’ব।

“এতিয়া দেখা প’ল যে অসমৰ বৰ্তমান আন্দোলন মুছলমান, বঙালী বা নেপালী লোকৰ বিৰুদ্ধে কেতিয়াও নহয়; অসমৰ স্বাৰ্থৰক্ষাৰ খাতিৰত কিছুমান ন্যায়সঙ্গত দাবীত এই আন্দোলনে গঢ় লৈছে।

“বাহিৰৰ লোকে হয়তো এই ভয়, এই উদ্বেগ হ’লি উকুৱাই দিব; কিন্তু অসমীয়াৰ বাবে এই ভয় অমূলক নহয়। ভোটাৰ তালিকা সংশোধনৰ দাবীত তেওঁলোকে যি অহিংস আন্দোলন চলালে সি সঁচাকৈয়ে মনত ৰাখিবলগীয়া; হাজাৰ হাজাৰ লোকে কাৰাবৰণ কৰিলে, কিন্তু কোনেও ক’তো ৰাজহুৱা সম্পত্তি ধ্বংসৰ দৰে কাম কৰা নাই। সাংবাদিক জীৱনত বহুতো সংঘৰ্ষ ঠাই ভ্ৰমণ কৰাৰ অভিজ্ঞতা মোৰ আছে, কিন্তু গুৱাহাটীৰ ৰাজপথত মুকলিমুৰীয়া ভাৱে ঘূৰি পকি মই আচৰিত হৈ গৈছিলো—অসমীয়া মানুহ ইমান শান্ত আৰু ভদ্ৰ, হাজাৰ হাজাৰ লোক গোট খায়, উচ্চ কঠে প্ৰতিবাদ ধৰ্মিত হয়, কিন্তু ক’তো গাড়ী-মটৰ নজুলে, দোকান-বজাৰ লণ্ড-ভণ্ড বা সা-সম্পত্তি নষ্ট নহয়।”...

“অসমত ভাৰতীয় সমস্যা ক হিন্দু-মুছলমানৰ সমস্যা” বা “অসমীয়া বঙালীৰ সমস্যা”লৈ ৰূপান্তৰিত কৰিলে ই দেশখনৰ বাবেই অমঙ্গলৰ কথা হ’ব। আজি অসমে বিচাৰে তেওঁলোকৰ কথা দেশখনে মন দি শুনক, তেওঁলোকৰ সমস্যা-সহানুভূতিৰে বিবেচনা কৰক। সাম্প্ৰদায়িক বিদ্বেষ বা উগ্ৰজাতীয়তাবাদৰ কলংক দি কৰা কটু সমালোচনাই এই ক্ষেত্ৰত কোনো কাম নিদিয়। যদি কেন্দ্ৰৰ শাসকসকল এই দৰে অসমৰ সমস্যাবলীৰ প্ৰতি উদাসীন হৈ থাকে তেন্তে উগ্ৰপন্থীসকলে অচিৰে ৰাজ্যখনৰ ৰাজনীতি নিজৰ হাতত তুলি লব। ●

লিখক লিখিকা সকললৈ:.....

অসমৰ সমস্যা, জাতীয় জীৱন, পূৰ্বাঞ্চলৰ যি কোনো বিষয়ৰ ওপৰত বিশেষকৈ আৰ্থ-সামাজিক বিষয়ৰ ওপৰত প্ৰবন্ধ আৰু কবিতা, কবিতা আলোচনা বিচৰা হৈছে। গল্প প্ৰকাশ কৰা নহয়। কবিতাদি ৬ মাহলৈকে প্ৰকাশ নহ’ব পাৰে।

যোগাযোগৰ ঠিকনা:—

সম্পাদক, প্ৰতিবাদৰ কঠ
মাৰকণ, ইচিল প্লেছ
তৰাজান, যোৰহাট-১

লুপ্তপ্রায় এটা জাতি : ত্ৰিপুৰী

অতুলচন্দ্ৰ হাজৰিকা

উত্তৰ-দক্ষিণ আৰু পশ্চিম এই কেউফালে ভাৰতৰ চুবুৰীয়া ৰাষ্ট্ৰ বাংলাদেশেৰে পৰিৱেষ্টিত হৈ ভাৰতৰ মানচিত্ৰত এটা ঠেঙুলিৰ দৰে অসম আৰু মিজোৰামৰ পশ্চিম সীমান্তত ত্ৰিপুৰা ৰাজ্যৰ অৱস্থান। এই ৰাজ্য বাংলাদেশৰ সীমান্তত অৱস্থিত হোৱাৰ কাৰণেই সীমান্তৰ সিপাৰৰ পৰা ভাৰতৰে অন্য এখন ৰাজ্যৰ এক মাৰাত্মক শীতল আক্ৰমণৰ সন্মুখত ত্ৰিপুৰী জাতি তিষ্ঠিৰ নোৱাৰা অৱস্থা এটা পালেগৈ।

ত্ৰিপুৰাৰ আদিম অধিবাসী ত্ৰিপুৰীজাতিৰ ওপৰত এই আক্ৰমণ আৰম্ভ হৈছিল এক বিশেষ জনগোষ্ঠীৰ প্ৰৱ্ৰজনৰে। সীমান্তত পহৰাদাৰী সৈনিক থাকোঁতেও আন্তৰ্জাতিক সীমা লঙ্ঘন কৰি স্বাধীনোত্তৰ কালত পূব পাকিস্থান (বৰ্তমান বাংলাদেশৰ) পৰা অবাধ সোঁতত ত্ৰিপুৰী জাতি মৃতপ্ৰায় অৱস্থাত পৰিণত হ'ল। গোৱৰোজল ত্ৰিপুৰী জাতিৰ মাথো সাক্ষী আছে ইয়াৰ ইতিহাস। স্বাধীনোত্তৰ কালৰ পৰা আৰম্ভ কৰি বৰ্তমানলৈকে এই প্ৰৱ্ৰজনৰ সোঁত অব্যাহত আছে, সুবিধাবাদী ৰাজনীতিজ্ঞ, বৃহৎভাষিক গোষ্ঠীৰ ষড়যন্ত্ৰকাৰী দালাল সকলৰ নিজ স্বার্থ পূৰণৰ অৰ্থে। ইয়াৰ বলি হ'ব লগা হৈছে— এটি গোৱৰোজল অতীতৰে পূৰ্ণ জাতিৰ জাতীয়সত্তা।

অতীতৰে পৰা অসমৰ লগত ত্ৰিপুৰী জাতিৰ সম্পৰ্ক আছিল সুমধুৰ। ৩০ সূৰ্য্যকুমাৰ ভূঞাই সম্পাদনা কৰা “ত্ৰিপুৰা বৃহত্তী”ত ত্ৰিপুৰা ৰজাৰ সৈতে আহোম ৰজাৰ মিত্ৰতা থকাৰ কথা আৰু এই দুই ৰাজ্যৰ মাজত কটকীৰ আহুয়াৰ দ্বাৰা ৰজাৰ কুশলবাৰ্তা আদি জনোৱাৰ উল্লেখ আছে। ত্ৰিপুৰা ৰজাৰ কটকীৰ আগত আমাৰ স্বৰ্গদেৱৰ বববকুৱাই এইবুলি কোৱাৰ উল্লেখ আছে—

“...তুই ৰজাৰ প্ৰীতি যাতে হ্ৰাস নাপায় তাৰ বাবে চেফ্টা কৰিবা। ডাঙৰ মানুহৰ প্ৰীতি অন্তৰৰ সৰু মানুহৰ প্ৰীতি মুখৰ। গতিকে অন্তৰেৰে মিত্ৰতা হোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিবা।”

কিন্তু আজি সেই ত্ৰিপুৰীসকল নিজৰ ঘৰতে অঘৰী। নিজৰ বৰঘৰ বৰ মজিয়াত চালপীৰা পাৰি

বহি খোপনি পুতিলেহি বিদেশীয়ে। তাৰ ফলত তেওঁলোকে হেৰুৱালে জাতীয় ঐতিহ্য, কৃষ্টি, সংস্কৃতি আৰু লগতে চিৰচেনেহী মাতৃভাষাকো। ত্ৰিপুৰীসকলৰ মাতৃভাষা আছিল —“ককুবৰকু”। কিন্তু ত্ৰিপুৰাৰ বৰ্তমান ৰাজ্য ভাষা বঙালী। অৰ্থাৎ ত্ৰিপুৰানিবাসী ত্ৰিপুৰী সকলৰো তাৰ প্ৰকাশৰ মাধ্যম হ'ল-বঙালী।

জনসংখ্যাৰ ফালৰ পৰাও বৰ্তমানৰ ত্ৰিপুৰাৰ অধিবাসী হ'ল ২২(বাইশ) লাখ। ইয়াৰে ১৭লাখেই বহিৰাগত আৰু মাত্ৰ ৫(পাঁচ) লাখ লোকহে ত্ৰিপুৰী। অৰ্থাৎ মাত্ৰ ২২ শতাংশ লোকহে খিলঞ্জীয়া ত্ৰিপুৰী জাতিৰ। এইদৰেই বহিৰাগতৰ অবাধ প্ৰৱ্ৰজনৰ ফলতেই নিজ ৰাজ্যত ত্ৰিপুৰী সকল সংখ্যালঘু জাতিত পৰিণত হ'ল।

কোৱা বাহুল্য যে এই প্ৰৱ্ৰজনকাৰীসকল সকলোখিনিয়েই বিদেশী। কিন্তু তেওঁলোকৰ এই বিশেষ প্ৰৱ্ৰজনত বৰ্তমানে সহায় কৰিছে মাক্সবাদৰ নামাৱলী গাত মেৰিয়াই লোৱা সৰ্বহাৰাৰ প্ৰৱ্ৰজনৰ ফলত সাম্যবাদী বিপ্লৱ ত্ৰুৰাস্থিত কৰিব বিচৰা কিছুমান সুবিধাবাদী ৰাজনীতিজ্ঞই।

বৰ্তমান চি পি এম ৰ শাসনাধীন ত্ৰিপুৰাৰ ৰাজ্য চৰকাৰে বিদেশীক ভাৰতীয় নাগৰিকত্বৰ প্ৰমাণপত্ৰ দি অনুপ্ৰৱেশৰ সমস্যাটো কেৱল ত্ৰিপুৰাৰ বাবেই জটিল কৰি তোলাই নহয়, অসমৰ ক্ষেত্ৰতো জটিল হৈ উঠিছে। এই ৰাজ্যত নাগৰিকত্বৰ প্ৰমাণ পত্ৰ লৈ আহি অসমত অবৈধ ভাৱে বসবাস কৰা বাংলা-দেশী বিদেশীয়ে এফালে যেনেকৈ ত্ৰিপুৰী জাতিৰ অস্তিত্ব নাইকিয়া কৰিবলৈ ওলাইছে, ঠিক তেনেদৰে অসমৰ জনসাধাৰণকো সংখ্যালঘুত পৰিণত কৰিবলৈ ওলাইছে। ইয়াৰ বাবে আওঁপকৌৱাকৈ ত্ৰিপুৰাৰ বৰ্তমানৰ প্ৰশাসন যন্ত্ৰ তথা ৰাজনীতিও দায়ী। এইদৰে বৃহৎ জাতি দম্বত মত্ত ৰাজনীতিজ্ঞ সকলে ক্ষুদ্ৰজাতি সত্তাৰ ওপৰত পৰিকল্পিত ভাৱে শোষণ শাসন কৰি ক্ষুদ্ৰ-জাতিৰ জাতীয় বৈশিষ্ট সমূহ লুপ্ত কৰাৰ অপচেষ্টা চলাইছে। বৃহৎজাতিৰ গ্ৰাসত পৰি লুপ্তপ্ৰায় হোৱা ত্ৰিপুৰী জাতিয়ে নিজৰ বৈশিষ্ট অটুট ৰাখিবলৈ চেফ্টা চলাই আহিছে।

অত্যাচাৰক তীব্ৰ গৰিহণা দিছিলো। মৰ্মাহত হৈছিলো তেওঁলোকৰ দুখত। আমাৰ জোঁৱান সকলে সামৰিক বাহিনীয়ে বাংলাদেশক ৰক্ষা কৰিছিল। কিন্তু এই জোঁৱান সকলেই উত্তৰ কামৰূপৰ গাৱে গাৱে অসমৰ জীয়াৰী, বোৱাৰী বৃদ্ধাৰ ওপৰত ধৰ্ষণ কাৰ্য চলালে। অত্যাচাৰৰ কাহিনী শুনিলে মূৰ গৰম হয় তেজৰ সোঁত বেজিকৈ বয়। জুই জ্বলে—তেজত। হাতৰ মুঠি টান হয়।—ঘৰৰ ডেকা ল'ৰা, পিতৃক চোতালৰ আগত বান্ধি ৰাখি—বলংকাৰ কৰিলে ঘৰৰ জীয়াৰী বোৱাৰীক। বিধস্ত গাৱৰ জীৱন। ধৰ্মিতা বহুকুমাৰী জননীয়ে প্ৰকাশ্যে স্বীকাৰ কৰিছে। বহুতেই লাজত প্ৰকাশ কৰা নাই—নকৰে। ঘৈণীয়েকে গিৰিয়েকক, মাতৃয়ে পুত্ৰক, শাহুৱেকে বোৱাৰীয়েকক কেনেকৈ ক'ব—মই ধৰ্মিতা। কিন্তু কৈছে... বহুতেই কৈছে। বহুতেই মেডিকেলৰ সাহায্য লৈছে অবৈধ সন্তানৰ মাতৃ হোৱাৰপৰা হাত সাৰিবলৈ।

এনেকৈয়ে ৰক্ষণাবেক্ষণ দিয়া হৈছে অসমৰ জীয়াৰী বোৱাৰীক। সতী জয়মতী মূলাগাভৰুৰ দেশৰ বোৱাৰীক কলংকৰ বোজা ব'বলৈ বাধ্য কৰোৱা হৈছে। সামৰিক বাহিনীক এনেবোৰ ৰীভুৎস কাৰ্যৰ বাবে পৰিচালিত কৰা স্নেহাৰ ব্যক্তি কেইজন কোন? ইয়াৰ প্ৰতিকাৰ কি?? উত্তৰ কামৰূপলৈ যাওক। গম পাব—জনসাধাৰণৰ ক্ষোভ। বিতৃষ্ণা। যিটো আমি পাইছিলো—তেওঁলোকে কবলৈ টান পাইছিল—অত্যাচাৰৰ কাহিনী। কিমানক শুনাৰ—বৰ্ণাব দুখৰ কাহিনী !!

ইয়াৰ পিচত তৈল নগৰী ঢুলীয়াজানঃ—

...খনিজ তৈলত ওপৰি থকা অসম। অসমৰ

খনিজ তৈলে ভাৰতৰ অৰ্থনীতিত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিছে। সেয়েহে সদৌ অসম ছাত্ৰ সন্থা আৰু সদৌ অসম গণ সংগ্ৰাম পৰিষদে সিদ্ধান্ত ল'লে বিদেশী ভোটাৰৰ নাম ভোটাৰ তালিকাৰ পৰা বাদ নিদিয়া পৰ্যন্ত আৰু সকলো বিদেশী নাগৰিকক বহিষ্কাৰ নকৰা পৰ্যন্ত—অসমৰ বাহিৰলৈ তৈল যোৱা বন্ধ কৰিবলৈ। আৰম্ভ হ'ল পিকেটিং। তৈল নগৰী ঢুলীয়াজান। শান্ত পিকেটিংকাৰীৰ ওপৰত নিৰ্বিচাৰে গুলী বৰ্ষণ কৰা হ'ল।—মৃত্যুৰ অগ্নি শিখা জ্বলি উঠিল। কিমানৰ মৃত্যু হ'ল হিচাপ নাই। চৰকাৰী হিচাপ মতে চাৰিজন বা পাঁচজন। কিন্তু ই সত্যৰ ৰিকৃতি। মৃতদেহ সমূহ খুব সম্ভৱ সন্ধানহীন কৰি পেলাইছে। ওচৰত গাওঁ সমূহৰ বহু গাভৰু, বহু বোৱাৰী, মাতৃ, যুৱক বৃদ্ধ, ছাত্ৰ সন্ধানহীন। তাৰোপৰি আইছে 'ডেকা ল'ৰা ধৰা' যুগ। এৰেক্ট কৰিছে দলে দলে যুৱ-ছাত্ৰক। মাৰ-পিট চলাইছে নিৰ্বিচাৰে।

ইয়াৰ শেষ ক'ত??

● "শুই থকা সিংহক জোকাই নলবা"—কোনোবা

এজন বিখাত মানুহে কৈছিল।—সেই একেটা কথাই অসমৰ ক্ষেত্ৰত ক'ব নোৱাৰিনে?...

সংগ্ৰাম যদি সাঁচায় কৰে.. পুলিচ, চি. আৰ. পি. নাইবা সামৰিক বাহিনীয়ে দমন কৰিব পাৰে?

নিশ্চয় নোৱাৰে। মৰি মৰি যি জীয়াই থাকে তাৰ মৰিবলৈ অৱশ্যে ভয় নাথাকে।

শাসন ক্ষমতাৰ হস্তান্তৰঃ—কেন্দ্ৰত শাসন সলনি হ'ল। ইন্দিৰা গান্ধীৰ কংগ্ৰেছ—মহাসমাবোহেৰে দিল্লীৰ দৰবাৰত বহিল। নিৰ্বাচনৰ আগলৈকে অসমত অনাসমীয়া খেদা আন্দোলন বুলি কোৱা, বিদেশী নাগৰিকৰ ভোটেৰে জিকা নীহাৰ ৰঞ্জন লক্ষৰক মন্ত্ৰীত্ব দিলে। শ্ৰীমতী গান্ধীয়ে অসমৰ সমস্যা সমাধান কৰিম বুলি কৈছে।...ছাত্ৰসন্থাৰ লগত আলোচনা কৰিব বিচাৰিছে। সুখৰ কথা।—কিন্তু এই আন্দোলন এতিয়া ছাত্ৰেৰে আন্দোলন নহয় জনগণৰ আন্দোলন। গতিকে জনগণৰ বিভিন্ন প্ৰতিনিধিৰে আলোচনা কৰিব লাগিব। সমস্যাৰ নিশ্চয় সমাধান আছে।

এটা কথা সাঁকিয়াই থওঁঃ—অসমৰ আন্দোলনৰ আৰম্ভণিতে সেই সময়ত চৰকাৰৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী চৰণ সিঙে তেতিয়াই আলোচনাৰ বাবে ছাত্ৰ সন্থাক দিল্লীলৈ মাতিছিল। কিন্তু 'অসমৰ সমস্যাৰ বিষয়ে অসমত আলোচনা হ'ব লাগে বুলি যোৱা নহ'ল।—এতিয়া জনগণৰ মৃত্যু বন্যা নমাৰ পিছত নিশ্চয় জনগণৰ মতক প্ৰাধান্য দিব লাগিব। জয় অ'ই অসম

Declaration under section 6 of the press and Registration act 1967.

1. Title of the news paper : PRATIBADAR KANTHA
2. Language in which it is to be published: Assamese
3. Periodicity of publication : Monthly
4. Retail selling price of : Rs. 0.50 (paise per copy fifty) only
5. Publiser's name : Dhruvajyoti Borgohain
Nationality : Indian
6. Place of publication : C/o ECIL Press, Tarajan, Jorhat, Dist. Sibsagar, Assam
7. Printer's name : Dhruvajyoti Borgohain
Nationality : Indian
8. Name*of the printing press : ECIL press
Tarajan, Jorhat
9. Editor's name : Dhruvajyoti Borgohain
10. Owners name : Dhruvajyoti Borgohain
on behalf of PRATIBADAR KANTHA Sampadana Samiti.